

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 10.

V Ljubljani, 1. oktobra 1889.

Leto XIX.

Boj pri Lepantu.

Kaj glasno trômba pôje, kaj votlo grom bobni,
 Da čarobno odméva od štirih vseh strani?
 Od kod prihaja močni, nečúveni ta glas,
 Ki sega v mesta, trge, celó v najzadnjo vas?

Strahotni divji Turek, krščanstva klet sovrag,
 Prestopil je v navalu Evrope mirni prag;
 Bizanc si je osvojil, mest drugih sto za njim,
 Zdaj gre klevetnik drzni celó nad sveti Rim.

Povsodi pred sovragom prevlada grôzen stráh;
 Pred njim ni nihče varen, ni v dolih, ni v goráh.
 S prepalimi obrazi se zbira ljudstvo vkup,
 Vladarjev se polástil in ljudstev je obup.

A jeden mož še upa, ostane še junak,
 Le on ne omahuje, ko omahuje vsak.
 Krščanstvo zaupljivo obrača nánj pogled:
 Junaštvo spet narašča, zgineva pa trepet.

Junak ta vseh junakov je sveti oče Píj,
Z molitvijo krščanstvo in z góvorom hrabri.
V rokah se tisočerih spet bliska meč svetál,
Mej njimi ni plahúna, ki Turka bi se bál.

In tólpa veličastna se vkupe je sešla,
V voditelja jim hrabri je Don Juan d' Austria;
„Marija, Jezus“ prápor njegov ima napis,
In srea vseh vojakov ist nosijo utis.

* * *

Skrivnostno mirno-tiha je širna morska plán:
Vse znamenje očito, da pride dan strašán.
Gorjé ti, oh, Lepanto, vihár ti, glej, pretí,
Poboj krvav, da bode v potocih tekla krí!

„Marija! Jezus!“ kliče krščanski hrabri voj,
In s krikom „Allah! Allah!“ vrgó se Turki v boj.
Krvava vže je zemlja, a raste še pogum,
In z mesta se ne gane nobena bojnih trum.

* * *

Tam v Rimu v Vatikanu pa sveti oče Píj,
Imena tega petí, ob oknu nèm sloní
In moli rožni venec; ozíra se solzán
Sedàj k nebesom višnjem, sedàj na južno stráu.

Kolegij kardinalov klečí pred njim okrog
In zaupljívo moli: „Pomagaj, mili Bog!
Marija pomočnica, ti vsake zmage vir,
Pomagaj kristijanom, podeli svetu mir!“ — —

Na hip se zjasni čelo očetu svetemu,
Radóstno vzklikne: „Zmaga! Zapojmo čast Bogú
Popolno je sovražnik poražen in pobít,
In kristijan povrača domóv se zmagovít!“

V ornatu sveti oče klečí pred Križanim,
Zahvalnice prepeva in kardinali ž njim:
„Čast, slava ti na veke, dobrotni večni Bog,
Da rešil vse krščanstvo najhujših si nadlog!“

„Marija pomočnica, ti nas branila sí!
V spomin le-tá krščanstvo naj te odslej částí!“
Slovesno déje papež in nov Marijin god
Dá cerkvi, ki svečano praznuje se pòvsod.

Novost o zmagi slavnej se širi kakor blisk
 Mej širni svet, ker konec je neprestanih stisk,
 Premagan in poražen strahotni je Turčin,
 Zavarovan in rešen krščanski pa trpin.

Hvaležno se spomina sloveče zmage té
 Katoličan pobožen, Boga časti imé,
 Rad moli rožni venec in vže nad tristo let
 Povija v venec dični Marije rožni cvet.

Opomba. Lepanto je mesto ob korinskem zalivu na Grškem. Bitka pri Lepantu se je vršila v 8. dan oktobra 1571. leta. Papež sv. Pij V. je s trudom pregovoril nekaj vladarjev, mej njimi vzlasti španskega kralja Filipa II., da so šli nad Turke. Ti so si podjarmili vže ves balkanski polotok in so mislili planiti nad Rim. Ali v zmagalnem boji pri Lepantu so kristjani pod poveljstvom Don Juana d' Austria zelo oslabili turško moč, také da so imeli vsaj nekaj časa mir. Povest o papežu sv. Piju V. je resnična. V spomin na to čudovito zmago je upeljal praznik sv. rožnega venca ali rožnega cveta, ki se praznuje vsako leto prvo nedeljo meseca oktobra. Molitev sv. rožnega venca pa je upeljal v začetku 13. stoletja sv. Dominik.

P. V. B.

Ivanka Mesojedec. †

ep pogreb smo imeli pred nekoliko dnevi v Logaškej fari. Umrla je učenka Ivanka Mesojedec. Deklice v belih oblačilih spremile so jo na pokopališče. S cveticami okrašena je bila krsta. Če kje, podali so se tukaj ti venci. Saj pokojnica bila je nedolžna in čista kakor lilija. Ljudje so govorili: takega mrliča še nismo imeli.

Hodila je v Ljubljani v šolo. Dovršila je četrti razred. Deklica imela je toliko lepih lastnostij, da jo je moral vsakdo ljubiti. Celó otroci so jo nekako spoštovali. Ali bila je tudi vsa drugačna, kakor je po navadi naša šolska mladina.

Kako grd je neposlušen otrok . . ! Neljub je Bogu in starišem in učiteljem v šoli. Ivanka je slušala rada. Nikdar ni žalila svoje matere — očeta ni imela — ali tudi svojega očma je ljubila. Zvesto mu je bila udana. Pazila je, kaj ima mati rada, in če je bilo mogoče, storila jej je kako veselje.

Za tisto hrupno letanje po vasi ni marala nikoli; vedla se je povsod mirno in spodobno. Ničesa ni bolj sovražila kakor prepire med otroci. Posvarila jih je: čemu ste taki? Do svojih tovarišic, bratcev in sestric bila je krotka in ljubeznajiva. Če so potrebovali česa, dala in pomagala jim je, če je le mogla. V mladosti pokaže otrok, kaj bode iz njega. Neusmiljeni in zavídljivi otroci so kakor koprive na vrtu; nič niso vredni.

Ali otrok je težko krotak in ponižen, če ne moli. Otroci! moliti morate! Kako bi bili vi pridni, če se ne priporočate angeljčku váruhu in Materi Božjej! Naša Ivanka ni tega nikdar opustila. Prvo opravilo zjutraj bila jej je molitev.